DIALOG INTERDISCIPLINAR ÎNTRE ȘTIINȚELE COGNITIVE ȘI TEOLOGIE

INTERDISCIPLINARY DIALOGUE BETWEEN COGNITIVE SCIENCES AND THEOLOGY

Mihail Duca, doctorand, Universitatea de Stat din Moldova

La începuturile istoriei umane, cultura, religia, știința (nu în sensul atribuit de modernitate) erau inseparabile. Cu părere de rău, în zilele noastre suntem martorii unei rupturi dintre aceste domenii. Noile descoperiri științifice, la general, cât și cele asociate științelor cognitive în particular, aduc cu sine provocări pentru teologie, mai ales în aspectele ei clasice, ce abordează natura ființei umane și relația omului cu Dumnezeu. Preocupările cu privire la impactul descoperirilor științifice asupra teologiei creștine sunt o realitate de cel puțin patru sute de ani. Pe măsură ce știința descoperă modalitățile în care neurochimia afectează viața mentală, apar întrebări importante despre esența și semnificația sufletului, despre o umanitate creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu (*imago dei*), despre depravare și liberul arbitru, despre posibilitatea întâlnirii Divinității prin rugăciune, despre experiențele mistice și revelație, despre existența unui Dumnezeu personal. Aceste problemele sunt complexe atât din punct de vedere al științelor cognitive, cât și al teologiei.

Orice tip de reducționism cu privire la natura conștiinței și a minții umane, fie el dualist sau monist, nu face altceva decât să diminueze imaginea omului și a umanității per ansamblu. Neuroteologia este un domeniu interdisciplinar care încearcă să integreze cercetările în domeniul științelor cognitive cu teologia. Acest domeniu se confruntă atât cu diferite contradicții interne cât și cu critici externe. La momentul dat nu avem nici o teorie, în cadrul acestei discipline, care

ar fi general acceptată de experți. Totuși, neuroteologia este un bun exemplu de dialog constructiv dintre știință și religie.

From the beginning of human history, culture, religion, science (not in the sense attributed by modernity) were inseparable. Unfortunately, today we are witnessing a rupture between these areas. New scientific discoveries, in general, and more specific those associated with cognitive sciences, bring with them challenges for theology, especially in its classical aspects that address the nature of the human being and man's relationship with God. Concerns about the impact of scientific discoveries on Christian theology have been a reality for at least four hundred years. As science discovers the ways in which neurochemistry affects mental life, important questions arise about the essence and significance of the soul, about a humanity that is created in the image and of God (*imago dei*), about depravity and free will, about the possibility of meeting Divinity through prayer, about mystical experiences and revelation, about the existence of a personal God. These problems are complex both in terms of cognitive sciences and theology.

Any kind of reductionism regarding the nature of human consciousness and mind, dualistic or monistic, does nothing but diminish the image of man and humanity. Neurotheology is an interdisciplinary field that seeks to integrate research in cognitive sciences with theology. This field faces both, internal contradictions, and external criticisms. Now we do not have any theory in this discipline that would be generally accepted by experts. However, neurotheology is a good example of a constructive dialogue between science and religion.

Cuvinte cheie: *științe cognitive, teologia, neuroteologia, conștiința, reducționism*

Key-words: *cognitive sciences, theology, neurotheology, con-sciousness, reductionism*